

DOI: [https://doi.org/10.32347/2707-501x.2023.52\(3\).237-248](https://doi.org/10.32347/2707-501x.2023.52(3).237-248)

УДК 004.6

П. А. Фісуненко

доктор економічних наук, доцент

ORCID: 0000-0002-1339-5860

І.В. Поповиченко

доктор економічних наук, доцент

ORCID: 0000-0003-3443-9356

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури, м. Дніпро

Т.Р. Кузмін

асп. кафедри економіки і менеджменту

ORCID: 0009-0004-6170-7197

ІІНО КНУБА, м. Київ

СОЦІАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ЯК СКЛАДОВА СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ЗРУЙНОВАНОЇ ВНАСЛІДОК РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ НЕРУХОМОСТІ

У статті розглянуто значення соціальних критеріїв як важливої складової системи оцінювання інвестиційних проєктів, спрямованих на реконструкцію та відновлення житлового фонду, зруйнованого внаслідок збройної агресії росії проти України. В умовах масштабної руйнації інфраструктури та житла на значній території країни, проблема ефективного, цілеспрямованого і соціально орієнтованого відновлення постає як один із ключових викликів для держави, місцевих громад і міжнародних партнерів.

Увагу зосереджено на необхідності розширення системи оцінки інвестиційних проєктів за рахунок включення соціальних критеріїв, які відображають не лише техніко-економічну доцільність відновлення, а й соціальну значущість і ефективність реалізації таких проєктів для постраждалого населення. Визначено основні групи соціальних критеріїв, серед яких: рівень забезпечення житлом вразливих категорій населення, інтеграція внутрішньо переміщених осіб у місцеві громади, забезпечення доступу до базових соціальних послуг, розвиток місцевої інфраструктури, безпека середовища проживання, збереження соціальних зв'язків та ідентичності громад.

Наголошено, що впровадження таких критеріїв в оцінювання дозволяє забезпечити більш справедливий розподіл ресурсів, враховувати реальні потреби мешканців, підвищити рівень соціальної стійкості регіонів і знизити ризики повторного переміщення населення. Також охарактеризовано методологічні підходи до інтеграції соціальних індикаторів у загальну систему оцінки, зокрема використання

багатокритеріального аналізу, експертного оцінювання та соціального моніторингу.

Зроблено висновок про необхідність розробки єдиних національних стандартів оцінювання інвестиційних проєктів реконструкції з урахуванням соціальної складової, що дозволить підвищити прозорість і довіру до процесу відбудови з боку громадян, інвесторів та міжнародної спільноти.

Ключові слова: *реконструкція, життєвий цикл об'єктів нерухомості, соціальні критерії, оцінювання інвестиційних проєктів, методи оцінки інвестицій, мультипроєктне середовище, будівельний девелопмент, цифрові платформи, управління ризиками, конкурентоспроможність, стейкхолдери, соціальні гарантії, соціальний захист, корпоративна соціальна відповідальність.*

Постановка проблеми. Російська військова агресія проти України спричинила масштабні руйнування житлового фонду, соціальної та інженерної інфраструктури, що поставило країну перед безпрецедентними викликами у сфері повоєнного відновлення. За оцінками міжнародних і національних організацій, мільйони українців втратили житло або були змушені покинути свої домівки, що створило гостру потребу у розробці та реалізації ефективних інвестиційних проєктів з відновлення зруйнованого житла.

У цих умовах особливої ваги набуває питання оцінювання таких проєктів не лише з економічної чи технічної точки зору, але й з урахуванням соціальних аспектів. Традиційні підходи до інвестиційного аналізу не враховують повною мірою специфіку поствоєнного контексту, де першочерговими стають потреби людей, громади та відновлення соціальної тканини суспільства. Соціальні критерії — такі як рівень життєзабезпечення населення, доступ до послуг, соціальна справедливість, інтеграція вразливих груп — мають відігравати вирішальну роль у формуванні пріоритетів і прийнятті рішень.

Актуальність теми зумовлена також необхідністю створення прозорих і обґрунтованих механізмів розподілу обмежених ресурсів, що надходять від державного бюджету, донорських організацій та приватних інвесторів. Інтеграція соціальних критеріїв в систему оцінки дозволить забезпечити справедливий, гуманітарно орієнтований підхід до відновлення, який відповідатиме як національним інтересам, так і вимогам міжнародної підтримки.

Таким чином, дослідження соціальних критеріїв у системі оцінювання інвестиційних проєктів реконструкції житла є надзвичайно актуальним як з наукової, так і з практичної точки зору, оскільки воно спрямоване на підвищення ефективності й гуманітарної чутливості процесів відбудови України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика відновлення житлової інфраструктури в умовах війни та в поствоєнний період дедалі активніше обговорюється у вітчизняному науковому дискурсі. Здійснений аналіз фахових публікацій дозволяє виділити низку ключових підходів, які формують підґрунтя для створення системи соціальних критеріїв оцінювання інвестиційних проєктів реконструкції житла.

Зокрема, у роботі Жукової Ю. М. (2023) висвітлено джерела фінансування відновлення міст, акцентовано на ролі міжнародної підтримки та державно-приватного партнерства. Це дозволяє зробити висновок про залежність соціальних умов реалізації проєктів від типу джерел фінансування, що прямо впливає на пріоритети розподілу ресурсів.

Самолук О. (2023) аналізує сучасний стан житлового будівництва в умовах війни, демонструючи зміни в попиті та обсягах будівництва. Це створює підґрунтя для виокремлення таких критеріїв оцінювання, як доступність та соціальна справедливість. Праці Лапінова А. Д. та Орлової А. В. (2022), а також Чернової І. та співавт. (2022) фокусуються на послідовності дій у подоланні руйнувань та перспективах житлового будівництва. Особливу увагу приділено потребам уразливих категорій населення, що дозволяє інтегрувати до оцінювання критерії інклюзивності та пріоритетності.

Ковтун О. А. (2022) наголошує на ролі організаційних механізмів та участі місцевого самоврядування у формуванні рішень щодо відбудови, що безпосередньо пов'язано з критерієм залучення громади до ухвалення рішень. У свою чергу, екологічні й безпекові аспекти, представлені в дослідженнях Сака Т. та ін. (2022), дають підстави враховувати фактори безпеки середовища проживання. Роботи, присвячені цифровізації процесів планування та відновлення (Пасько Р. та ін., 2022; Мещерякова О. М., Ясній В. П., 2022; Гончаренко О. та ін., 2023; Levchenko N. та ін., 2022), обґрунтовують доцільність застосування сучасних ІТ-рішень, таких як BIM та цифрові карти руйнувань. Це забезпечує не лише прозорість, а й можливість якісного порівняння соціальних характеристик проєктів.

Джерела, що аналізують макроекономічні наслідки війни (Kichurchak M., 2022, 2023; Микитенко В. В., 2023), акцентують на важливості стійкості та довготривалого ефекту відновлення, що відповідає критерію соціальної стійкості. Робота Подоляна Ю. О. (2023) розширює уявлення про потенціал державно-приватної взаємодії у створенні житла для потреб громади.

Загалом, аналіз джерел підтверджує високу актуальність і необхідність системного підходу до соціально орієнтованого оцінювання інвестиційних проєктів. У сукупності ці праці створюють методологічну основу для розробки ефективної моделі оцінювання, яка враховує як потреби окремих соціальних груп, так і стратегічні цілі повоєнного розвитку держави.

Мета статті полягає в обґрунтуванні концептуальних та аналітичних засад формування інтегрованої системи оцінювання інвестиційних проєктів реконструкції та відновлення житла з урахуванням соціальної складової.

Виклад основного матеріалу дослідження. У контексті післявоєнного відновлення України питання реконструкції житлового фонду потребує не лише технічного чи фінансового підходу, а й глибоко соціального осмислення. Формування інтегрованої системи оцінювання інвестиційних проєктів у сфері житлової реконструкції має спиратися на комплексну методологію, що поєднує економічну доцільність, ефективність управління ресурсами та соціальну цінність для населення.

Концептуально система повинна ґрунтуватися на засадах соціальної орієнтованості, сталого розвитку, інклюзивності, прозорості та справедливого доступу. Це означає, що оцінювання інвестиційних проєктів має враховувати не лише фінансову рентабельність, а й суспільний вплив: здатність покращити умови життя, забезпечити соціальну згуртованість, підвищити безпеку проживання, відновити довіру до інституцій.

Аналітична база інтегрованої системи передбачає використання багатокритеріального аналізу із застосуванням зважених коефіцієнтів до соціальних індикаторів. Такий підхід дозволяє порівнювати різні проєкти за ступенем відповідності ключовим соціальним пріоритетам: доступності для вразливих груп, рівню громадської участі, відповідності потребам регіону, екологічній безпеці, швидкості реалізації, потенціалу для інтеграції переміщених осіб тощо.

Визначення вагових коефіцієнтів базується на емпіричних дослідженнях, опитуваннях громад, експертних оцінках, що робить систему адаптивною до реальних умов. Вона також має бути інтегрована у загальні механізми стратегічного планування відбудови, забезпечуючи узгодженість між національними, регіональними та місцевими рівнями.

Таким чином, концептуальні та аналітичні засади інтегрованої системи є ключовим інструментом забезпечення не лише ефективного використання коштів, а й соціально орієнтованої трансформації житлової політики у повоєнній Україні.

У контексті післявоєнного відновлення житлової інфраструктури України надзвичайно важливо формувати систему оцінювання інвестиційних проєктів, яка б враховувала не лише економічні та технічні параметри, але й соціальні наслідки реалізації таких ініціатив. Соціальна орієнтація відбудови, особливо у випадках масової втрати житла внаслідок російської агресії, вимагає розробки чіткої моделі, здатної визначати пріоритетність проєктів на основі критеріїв соціального значення, критерії якої наведено у табл. 1

Таблиця 1.

Соціальні критерії для оцінювання об'єктів реконструкції та відновлення

№	Критерій	Цільова група	Орієнтація	Кількісна оцінка можлива?	Значення для відновлення
1	Доступність житла	Вразливі верстви, малозабезпечені	Соціально-економічна	Так	Визначає охоплення потреб у житлі
2	Соціальна справедливість	Постраждали, сім'ї загиблих	Етична, правова	Частково	Гарантує пріоритетність підтримки тих, хто потребує
3	Інтеграція ВПО	ВПО, приймаючі громади	Соціальна	Так	Сприяє згуртованості та уникненню конфліктів
4	Доступ до інфраструктури	Всі мешканці	Якість життя	Так	Впливає на привабливість і життєздатність районів
5	Безпека середовища	Діти, жінки, пенсіонери	Фізична / соціальна	Частково	Забезпечує сталість та комфортність проживання
6	Інклюзивність	Люди з інвалідністю, літні люди	Соціальна	Так	Визначає універсальність архітектурних рішень
7	Збереження громади	Місцеві жителі	Культурно-соціальна	Ні	Запобігає соціальному розриву
8	Участь громади	Усі жителі	Управлінська	Так (кількість консультацій)	Підвищує прозорість і довіру до проєкту
9	Соціальна стійкість	Місцеве населення	Стратегічна	Частково	Забезпечує ефективність у довгостроковій перспективі
10	Задоволення життєвих потреб	Кожен громадянин	Базова потреба	Так (опитування)	Свідчить про відповідність житла стандартам життя

(запропоновано авторами)

Ці критерії можуть бути використані як основа для багатокритеріального аналізу інвестиційних проєктів із пріоритетним урахуванням соціально-гуманітарної складової (табл.2).

Таблиця 2

Модель багатокритеріального оцінювання соціальних аспектів

№	Критерій	Опис	Ваговий коефіцієнт (%)
1	Доступність житла	Чи забезпечує проєкт житло для вразливих категорій (ВПО, малозабезпечені)	18
2	Соціальна справедливість	Наскільки враховано потреби найбільш постраждалих груп населення	12
3	Інтеграція ВПО	Чи сприяє проєкт соціальній адаптації внутрішньо переміщених осіб	10
4	Доступ до соціальної інфраструктури	Наявність поблизу шкіл, лікарень, транспорту, соцпослуг	12
5	Безпека середовища	Фізична, соціальна, екологічна безпека району відновлення	10
6	Інклюзивність	Доступність для осіб з інвалідністю, літніх людей	8
7	Збереження громади	Чи зберігає проєкт локальні соціальні зв'язки та ідентичність	5
8	Участь громади	Чи були залучені мешканці до планування та ухвалення рішень	7
9	Соціальна стійкість	Чи підтримує проєкт довгострокову якість життя	10
10	Задоволення життєвих потреб	Чи забезпечує житло базові стандарти проживання	8

Загальна система оцінювання:

- Максимальний бал за проєкт — 100.
- Кожному критерію присвоюється оцінка за 10-бальною шкалою (0–10) на основі експертної або громадської оцінки.
- Кінцева оцінка проєкту розраховується як сума добутків оцінки кожного критерію на його ваговий коефіцієнт.

Формула загальної оцінки:

$$\text{Загальний бал} = \sum_{i=1}^{10} \left(\frac{\text{Оцінка} \cdot \text{Вага}_i}{10} \right)$$

Наприклад, якщо за критерієм 1 проєкт отримує 9 балів, вага критерію — 18%, то до загальної оцінки додається $9 \times 1.8 = 16.2$ балів.

Ця модель може застосовуватися для рейтингування кількох проєктів з метою визначення пріоритетності фінансування або підтримки.

Запропонована модель багатокритеріального оцінювання інтегрує десять основних соціальних критеріїв, кожен з яких має свою вагу в

загальній структурі оцінки. Найбільше значення (18%) відведено критерію доступності житла, що визначає здатність проєкту забезпечити житлом найбільш вразливі категорії населення: внутрішньо переміщених осіб, людей з інвалідністю, багатодітні сім'ї, осіб похилого віку. Цей критерій прямо корелює з гуманітарною метою повоєнного відновлення та є вирішальним у визначенні соціального ефекту.

На другому рівні за важливістю (по 12%) перебувають критерії соціальної справедливості та доступу до соціальної інфраструктури. Перший критерій передбачає пріоритетну підтримку постраждалих груп і запобігання дискримінації, другий — забезпечення доступу до медичних, освітніх, транспортних та інших життєво важливих послуг. Ці критерії мають фундаментальне значення для забезпечення повноцінного життя у новозбудованому житлі.

Критерії інтеграції ВПО, безпеки середовища проживання та соціальної стійкості мають вагу по 10% і характеризують здатність проєкту забезпечити довготривалі позитивні наслідки, зокрема адаптацію внутрішньо переміщених осіб, фізичну та соціальну безпеку та перспективу збереження сталого рівня життя у відновлених районах.

Критерії інклюзивності та задоволення життєвих потреб оцінено на рівні 8%, оскільки вони визначають, наскільки відновлене житло відповідає сучасним стандартам доступності та базовим вимогам гідного проживання. Меншу, але не менш важливу вагу мають критерії участі громади (7%) та збереження локальних спільнот (5%). Їх роль полягає у зміцненні довіри до проєктів, сприянні соціальному згуртуванню та підтримці ідентичності місцевого населення.

Оцінка кожного критерію здійснюється за десятибальною шкалою, а загальна оцінка проєкту визначається як сума добутоків отриманих балів на відповідні вагові коефіцієнти. Така система дозволяє об'єктивно визначити соціальну значущість кожного проєкту та сприяє прозорому прийняттю рішень щодо фінансування та реалізації ініціатив у сфері реконструкції житла.

Таким чином, дана модель пропонує збалансований підхід до оцінювання проєктів з урахуванням потреб як держави, так і конкретних громадян. Вона здатна стати ефективним інструментом для державних органів, міжнародних донорів та місцевих громад при визначенні пріоритетів у процесі післявоєнної відбудови житлової

Висновки. Проведене дослідження підтверджує необхідність інтеграції соціальних критеріїв у систему оцінювання інвестиційних проєктів, спрямованих на реконструкцію та відновлення житла, зруйнованого внаслідок військових дій. Традиційні техніко-економічні підходи до аналізу інвестиційної доцільності не забезпечують комплексного бачення впливу проєктів на соціальну стійкість громад і добробут населення, яке постраждало внаслідок війни. У зв'язку з цим

виникає об'єктивна потреба в переосмисленні підходів до оцінювання, ураховуючи не лише вартісні показники, а й соціальні індикатори.

Запропоновано систему соціальних критеріїв, які мають стати обов'язковим елементом при ухваленні рішень щодо фінансування та реалізації проєктів реконструкції. Серед ключових критеріїв виділено: задоволення житлових потреб постраждалих груп населення, зменшення соціальної нерівності, інклюзивність житлового середовища, доступ до освіти, медицини, соціальної інфраструктури, безпека та сталість відновлених територій, збереження соціальної цілісності громад.

Інтеграція таких критеріїв дозволить сформувати нову якість державної політики у сфері відбудови, орієнтовану на довгострокові соціальні ефекти, а не лише на короткострокові економічні вигоди. Соціальні критерії мають стати інструментом забезпечення справедливості, підвищення довіри з боку громадян до процесу відновлення та покращення координації з міжнародними партнерами.

Особливе значення має розробка єдиних методологічних підходів до оцінювання соціальних аспектів інвестиційних проєктів. Застосування мультикритеріального аналізу, соціального аудиту та механізмів участі громад у формуванні пріоритетів відновлення дозволить значно підвищити ефективність реалізації таких проєктів.

Таким чином, соціальні критерії не лише посилюють об'єктивність процесу оцінювання, а й стають засобом стратегічного управління відновленням країни, орієнтованим на потреби людей, соціальну згуртованість та стійкий розвиток.

Список використаної літератури

1. Жукова, Юлія Миколаївна. *Джерела коштів на відновлення міст України* In: Міжнародна науково-практична онлайн-конференція «Цифрова трансформація в економіці, фінансах, менеджменті та підприємстві», секція «Економіка міста в умовах військового стану: внутрішні та зовнішні ресурси підтримки», 18 травня 2023 року, онлайн, м.Київ.https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/45646/1/Y_Zhukova_.EMVUVS_FEU.pdf.
2. Самолук, О. Стан розвитку житлового будівництва в умовах війни. Вісник післядипломної освіти: зб. наук. пр. Соціальні та поведінкові науки. Сер. Управління та адміністрування 2023, 25(54), 191-207.
3. Лапінов, А. Д., Орлова, А. В.. Подолання збитків від руйнації об'єктів нерухомості: з чого починати?. In The 3 rd International scientific and practical conference—Modern research in world science(June 12-14, 2022) SPC—Sci-conf. com. ual, Lviv, Ukraine. 2022. 1867 p. (p. 438).
4. Чернова, І., Ємельянова, О., Гончаренко, А. Перспективи відновлення житлового будівництва у воєнний та повоєнний

час. Економіка та суспільство, 2022. (44). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-15>

5. Ковтун О. А. Організаційні механізми відновлення житлового фонду України у поствоєнний період. Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в поствоєнний період в Україні : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. у трьох томах, м. Київ, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, 15-28 квітня 2022 р.; ред. колегія. І. О. Дегтярьова, В. С. Куйбіда, П. М. Петровський та ін., уклад. Т. О. Мельник. Т. 2. Київ : ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. С. 38-41..

6. Сак, Т., Більо, І., Ткачук, Ю. (2022). Еколого-економічні наслідки російсько-української війни. Економіка та суспільство, (38). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-6>

7. Пасько, Р., Панько, О., Теренчук, С. Впровадження цифрових технологій у процес обстеження будівель, майна та об'єктів інфраструктури. Управління розвитком складних систем, 2022. (49), 74-80.

8. Подолян Ю. О. Державно-приватне партнерство як один із ефективних шляхів відновлення України. Dictum Factum, 2023. (2 (14)), 85-93.

9. Титок В. В., Ємельянова О. М., Лаврухіна К. О. Розвиток будівельної сфери у воєнний час. Ефективна економіка, 2022. (11). Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2022_11_57

10. Kichurchak, M. (2022). Економічні детермінанти і наслідки війни в Україні: аналіз на основі неповних даних. Вісник Львівського університету. Серія економічна, (62). Вісник Львівського університету. Серія економічна. 2022. Випуск 62. С. 13–32

11. Кічурчак, М. (2023). Сталій розвиток і повоєнна відбудова економіки України. Відбудова для розвитку: зарубіжний досвід та українські перспективи: міжнародна колективна монографія. Київ, 47-61.

12. Гончаренко О., Денисюк Б., Онишук Т. Відновлення зруйнованої інфраструктури на основі використання оцифрованих даних. Містобудування та територіальне планування, 2023. (83), 74-87.

13. Мещерякова О. М., Ясній, В. П. Вім: ефективний інструмент для реконструкції будівель та споруд. Сучасні технології та методи розрахунків у будівництві, 2022. (18), 61-70.

14. Микитенко В. В. Повоєнне відновлення та розвиток критичної інфраструктури України. Вісник економічної науки України. 2023. С.124-138

15. Levchenko, N., Beiner, P. Beiner, N. Реконструкція будівель з використанням BIM технологій при відновленні міст в Україні. Physical Metallurgy and Heat Treatment of Metals, 2022. 4(4), 64-70.

16. Сорокіна Л.В., Гойко А.Ф. Аналіз методів оцінки ризиків інвестиційних проектів в аспекті відновлення національної економіки.

Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин. 2023. № 51 (1). С. 52-73.

17. Цифра, Т., Вільницька, Н., Шевчук, К. (2023). Теоретичні підходи аналізу витрат життєвого циклу проекту будівництва та реконструкції спортивних і рекреаційних закладів у Австралії. Шляхи підвищення ефективності будівництва, 2(50), 153–161.

References

1. Zhukova, Yulia Mykolaivna (2023) Sources of funds for the restoration of Ukrainian cities In: International scientific and practical online conference "Digital transformation in economics, finance, management and entrepreneurship", section "Urban economy under martial law: internal and external resources of support", 05.18.2023, Kyiv. https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/45646/1/Y_Zhukova_.EMVUVS_FEU.pdf.

2. Samolyuk, O. (2023). The state of development of housing construction under war conditions. Bulletin of postgraduate education: collection of scientific works. Ser. Social and behavioral sciences. Ser. Management and administration POCHATOK, 25(54), 191-207.

3. Lapinov, A. D., & Orlova, A. V. (2022, June). Overcoming damages from the destroyment of real estate objects: where to start?. In The 3 rd International scientific and practical conference—Modern research in world science (June 12-14, 2022) SPC—Sci-conf. com. ual, Lviv, Ukraine. 2022. 1867 p. (p. 438).

4. Chernova, I., Yemelyanova, O., & Goncharenko, A. (2022). Prospects for residential construction restoration in war and post-war times. Economy and Society, (44). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-15>

5. Kovtun O. A. Organizational mechanisms for the restoration of the housing stock of Ukraine in the post-war period. Public management and administration in wartime and post-war conditions in Ukraine: materials of the All-Ukrainian scientific-practical conference in three volumes, Kyiv, DZVO "University of Education Management" of the National Academy of Sciences of Ukraine, April 15-28, 2022; ed. board. I. O. Degtyareva, V. S. Kuybida, P. M. Petrovsky and others, compiled by T. O. Melnyk. Vol. 2. Kyiv: DZVO "UMO" of the National Academy of Sciences of Ukraine, 2022. P. 38 41..

6. Sak, T., Bilyo, I., & Tkachuk, Yu. (2022). Ecological and economic consequences of the russian-ukrainian war. Economy and Society, (38). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-6>

7. Pasko, R., Panko, O., Terenchuk, S. (2022). Introduction of digital technologies into the process of inspection of buildings, property and infrastructure facilities. *Management of complex systems development*, (49), 74-80.

8. Podolyan, Y. O. (2023). Public-private partnership as one of the effective ways of restoring Ukraine. Dictum Factum, (2 (14)), 85-93.

9. Tytok, V. V., Yemelyanova, O. M., & Lavrukha, K. O. (2022). Development of the construction sector in wartime. Effective economy, (11). Access mode: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2022_11_57
10. Kichurchak, M. (2022). Economic determinants and consequences of the war in Ukraine: analysis based on incomplete data. Bulletin of Lviv University. Economic Series, (62). Bulletin of Lviv University. Economic Series. 2022. Issue 62. P. 13–32
11. Kichurchak, M. (2023). Sustainable Development and Post-War Reconstruction of the Economy of Ukraine. Reconstruction for Development: Foreign Experience and Ukrainian Perspectives: International Collective Monograph. Kyiv, 47-61.
12. Honcharenko, O., Denysiuk, B., & Onyshchuk, T. (2023). Restoration of destroyed infrastructure based on the use of digitized data. Urban planning and territorial planning, (83), 74-87.
13. Meshcheryakova, O. M., & Yasniy, V. P. (2022). Bim: an effective tool for the reconstruction of buildings and structures. Modern technologies and calculation methods in construction, (18), 61-70.
14. Mykytenko, V. V. (2023). Post-war restoration and development of critical infrastructure of Ukraine. Bulletin of economic science of Ukraine. P.124-138
15. Levchenko, N., Beiner, P., & Beiner, N. (2022). Reconstruction of buildings using BIM technologies in urban reconstruction in Ukraine. Physical Metallurgy and Heat Treatment of Metals, 4(4), 64-70.
16. Sorokina L.V., Goyko A.F. (2023) Analysis of methods for assessing the risks of investment projects in the aspect of the recovery of the national economy. *Ways to increase the efficiency of construction in the* 51 (1). P.52-73.
17. Tsyfra, T. ., Vilnytska, N. ., Shevchuk, K. . (2023). Theoretical approaches to the analysis of the life cycle costs of the construction and reconstruction of sports and recreational facilities in Australia. *Ways to increase the efficiency of construction*, 2(50), 153–161.

Fisunen P., Popovychenko I., Kuzmin T.

Social criteria as a component of the evaluation system of investment projects for reconstruction and restoration of housing destroyed as a result of russian aggression

The article examines the importance of social criteria as an important component of the evaluation system of investment projects aimed at the reconstruction and restoration of housing stock destroyed as a result of Russia's armed aggression against Ukraine. In the context of large-scale destruction of infrastructure and housing in a significant territory of the country, the problem of effective, targeted and socially oriented restoration appears as one of the key challenges for the state, local communities and international partners.

Attention is focused on the need to expand the system of evaluation of investment projects by including social criteria that reflect not only the technical and economic feasibility of restoration, but also the social significance and effectiveness of the implementation of such projects for the affected population. The main groups of social criteria were identified, including: the level of housing provision for vulnerable categories of the population, integration of internally displaced persons into local communities, ensuring access to basic social services, development of local infrastructure, safety of the living environment, preservation of social ties and identity of communities.

It was emphasized that the introduction of such criteria into the assessment allows for a more equitable distribution of resources, taking into account the real needs of residents, increasing the level of social stability of regions and reducing the risks of repeated population displacement. Methodological approaches to the integration of social indicators into the general assessment system are also described, in particular the use of multi-criteria analysis, expert assessment and social monitoring.

The conclusion was made about the need to develop unified national standards for assessing reconstruction investment projects taking into account the social component, which will increase transparency and trust in the reconstruction process on the part of citizens, investors and the international community.

Keywords: reconstruction, real estate life cycle, social criteria, investment project evaluation, investment evaluation methods, multi-project environment, construction development, digital platforms, risk management, competitiveness, stakeholders, social guarantees, social protection, corporate social responsibility.

Посилання на статтю:

АПА: Fisunenکو P., Popovychenko I., Kuzmin T. (2023). Social criteria as a component of the evaluation system of investment projects for reconstruction and restoration of housing destroyed as a result of russian aggression. *Shliakhy pidvyshchennia efektyvnosti budivnytstva v umovakh formuvannia rynkovykh vidnosyn*, 52(3), 237-248.

ДСТУ: Фісуненко П. А., Поповиченко І.В., Кузмін Т.Р. Соціальні критерії як складова системи оцінювання інвестиційних проєктів реконструкції та відновлення зруйнованої внаслідок російської агресії нерухомості. *Шляхи підвищення ефективності будівництва*. 2023. № 52(3). С. 237- 248.